

1 Wat betekenen de begrippen "levensonderhoud" en "onderhoudsplicht" in de praktijk? Welke personen zijn jegens anderen onderhoudsplichtig?

Het Italiaanse rechtstelsel kent verschillende namen, voorwaarden en bedragen voor alimentatie, afhankelijk van de relatie tussen de onderhoudsplichtige en de begunstigde. In het algemeen wordt onder "(levens)onderhoud" verstaan de verplichtingen die zijn gerechtvaardigd in het licht van de problemen van de begunstigde.

A. Een onderhoudsplicht (**obbligazione alimentare**) betreft een wettelijk opgelegde verstrekking van materiële bijstand aan een persoon die zelf niet in zijn of haar levensonderhoud kan voorzien. Onderhoudplichtig zijn bepaalde door de wet vastgestelde personen, in het kader van hun plicht tot solidariteit onder gezinsleden.

De regels voor dit onderhoud worden beschreven in de artikelen 433 e.v. van het burgerlijk wetboek. Alimentatie moet worden betaald als:

er een specifieke rechtsverhouding bestaat tussen de onderhoudsplichtige en de begunstigde;

de begunstigde niet in zijn of haar levensonderhoud kan voorzien en behoeftig is.

Ten aanzien van punt a) zijn onderhoudsplichtigen, in deze volgorde:

de echtgeno(o)t(e);

kinderen, met inbegrip van geadopteerde kinderen, of, als die er niet zijn, directe verwanten in de neergaande lijn;

ouders of, indien die er niet zijn, directe verwanten in de opgaande lijn; adoptieouders;

schoonzonen en -dochters;

schoonouders;

broers en zussen of halfbroers en halfzussen, waarbij eerstgenoemden voorrang hebben op laatstgenoemden.

De nauwste verwant volgens de rangschikking hierboven is verplicht om alimentatie te betalen;

indien er meerdere personen van dezelfde rang zijn, wordt de plicht tussen hen gedeeld, rekening houdend met hun financiële situatie.

Ten aanzien van punt b) is het verschuldigde bedrag evenredig aan de behoefte van de persoon die alimentatie vordert en de financiële omstandigheden van degene die de alimentatie moet betalen. Dit type alimentatie mag niet hoger zijn dan het bedrag dat nodig is om de basislevensbehoeften van de financieel behoeftige persoon te dekken, gelet op zijn of haar sociale status.

B. Alimentatie (**assegno di mantenimento**) is de verstrekking van financiële bijstand door de ene aan de andere echtgeno(o)t(e) in het geval van een scheiding van tafel en bed, en is bedoeld om degene die alimentatie ontvangt in staat te stellen de tijdens het huwelijk genoten levensstandaard in stand te houden. *Assegno di mantenimento* is niet afhankelijk van de vraag of de begunstigde behoeftig is en kan ook worden gevorderd als de begunstigde werk heeft. Van alimentatie kan afstand worden gedaan, en de betaling van periodieke alimentatie kan worden vervangen door de betaling van een bedrag ineens. Omdat dit type alimentatie ervoor moet zorgen dat degene die alimentatie ontvangt, een levensstandaard behoudt die vergelijkbaar is met die van vóór de scheiding, is het bedrag doorgaans hoger dan de wettelijke *assegno alimentare*. De *assegno di mantenimento* is echter niet verschuldigd aan de echtgeno(o)t(e) die geacht wordt verantwoordelijk te zijn voor de scheiding.

In het geval van een echtscheiding kan de rechter een echtscheidingstoelage (**assegno divorzile**) toekennen aan de echtgeno(o)t(e) die over onvoldoende middelen beschikt of die deze in elk geval objectief gezien niet kan verkrijgen, rekening houdend met de inkomsten van beide echtgenoten, de redenen voor de beslissing en de persoonlijke en financiële inbreng van elke echtgeno(o)t(e) in de uitvoering van de gezinstaken en het beheer van hun vermogen, waarbij deze factoren worden geëvalueerd op basis van de duur van het huwelijk. Het recht op de *assegno divorzile* houdt op te bestaan wanneer de begunstigde hertrouwt of een nieuw gezin sticht. Bij arrest nr. 18287 van 11 juli 2018 hebben de gezamenlijke kamers van het Hof van Cassatie (*Suprema Corte di Cassazione*) echter uitgesloten dat de *assegno divorzile* alleen samenhangt met alimentatie, na te hebben geoordeeld dat deze vorm van toelage niet alleen moet dienen ter ondersteuning maar in gelijke mate ter compensatie/gelijktrekking. Voor de toekenning van deze toelage moet bijgevolg een samengesteld criterium worden gehanteerd waarbij, in het licht van een vergelijkende beoordeling van de financiële en vermogenssituatie van beide echtgenoten, met name wordt gekeken naar de bijdrage van de voormalige echtgeno(o)t(e) aan het gezamenlijk en persoonlijk vermogen, rekening houdend met de duur van het huwelijk, mogelijke toekomstige inkomsten en de leeftijd van de begunstigde.

De *assegno di divorzio* kan verschuldigd zijn door de ene aan de andere echtgeno(o)t(e) en ook door de ene aan de andere geregistreerde partner: in laatstgenoemd geval moet er tussen de partijen sprake zijn van een geregistreerd partnerschap (Wet nr. 76 van 2016) dat de gezinsvorming tussen personen van hetzelfde geslacht regelt.

C. De term **assegno di mantenimento** heeft ook betrekking op de financiële steun die ouders moeten betalen voor hun kinderen in het geval van echtscheiding, scheiding van tafel en bed of beëindiging van feitelijke samenwoning (artikel 337 ter van het burgerlijk wetboek). Kinderen (binnen of buiten het huwelijk geboren) hebben het recht om door hun ouders te worden onderhouden in verhouding tot hun respectieve middelen en in overeenstemming met hun vermogen om buitenshuis of thuis te werken. Bij echtscheiding, scheiding van tafel en bed of beëindiging van samenwoning van de ouders kan de rechtbank de betaling gelasten van een periodieke alimentatie en neemt de rechtbank een beslissing over de hoogte van die alimentatie, in overeenstemming met de behoeften van het kind, de levensstandaard van het kind toen het nog met beide ouders samenleefde, de hoeveelheid tijd die met elke ouder wordt doorgebracht, de financiële middelen van beide ouders en de financiële waarde van huiselijke en zorgtaken die door elke ouder worden uitgevoerd.

D. In artikel 1, lid 65, van Wet nr. 76 van 20 mei 2016 (regeling van geregistreerde partnerschappen tussen personen van hetzelfde geslacht en samenwoning) is bepaald dat bij beëindiging van de samenwoning van twee partners de rechtbank het recht van de ene partner op alimentatiebetalingen door de andere partner vaststelt wanneer eerstbedoelde behoeftig is en niet in het eigen levensonderhoud kan voorzien. In zulke gevallen wordt alimentatie toegekend voor een tijdsduur die evenredig is met die van de samenwoning van de partners, en met inachtneming van artikel 438, lid 2, van het burgerlijk wetboek. Ten aanzien van de volgorde van alimentatieplichtigen in de zin van artikel 433 van het burgerlijk wetboek, heeft de alimentatieplicht van een samenlevende partner voorrang op die van broers en zussen.

2 Tot welke leeftijd heeft een kind aanspraak op levensonderhoud? Zijn de regels inzake levensonderhoud verschillend voor minderjarigen en volwassenen?

Tot zij de meerderjarige leeftijd hebben bereikt, hebben kinderen het recht om door hun ouders te worden onderhouden (zie antwoord op bovenstaande vraag). Als een kind de meerderjarig is geworden, maar nog niet financieel zelfstandig is, kan de rechter een ouder of beide ouders opdragen om regelmatig alimentatie te betalen, meestal rechtstreeks aan het kind. Als een kind dat meerderjarig is geworden, financieel zelfstandig is maar vervolgens financiële problemen ondervindt, zijn de ouders niet opnieuw verplicht alimentatie te betalen maar alleen de *assegno alimentare* (zie antwoord op vraag 1, onder A). Als een kind dat meerderjarig is geworden, een ernstige handicap heeft, zijn de regels voor minderjarige kinderen van toepassing.

3 Moet ik om alimentatie verzoeken bij een bevoegde autoriteit of rechterlijke instantie? Wat zijn de belangrijkste onderdelen van deze procedure?

Om *alimenti* (alimentatie) te ontvangen moet een persoon een verzoekschrift indienen bij de rechtbank van de plaats waar hij of zij woont, samen met schriftelijk bewijs voor de noodzaak van de alimentatie.

Zodra de procedure is begonnen, kan de rechtbank worden verzocht voorlopige alimentatie toe te kennen in afwachting van de definitieve beslissing.

Om alimentatie voor kinderen of een echtgeno(o)t(e) kan worden verzocht in een aparte procedure of in het kader van een procedure voor de scheiding van tafel en bed, echtscheiding of beëindiging van samenwoning van twee partners. De rechtbank kan de alimentatie toekennen op de eerste zitting van de procedure.

De toekenning van alimentatie voor kinderen, een echtgeno(o)t(e) of een geregistreerde partner kan tevens deel uitmaken van een overeenkomst bereikt via onderhandelingen met behulp van advocaten (artikel 6 van Wetsbesluit nr. 132/2014): bij een dergelijke overeenkomst beloven de partijen te goeder trouw en integer met elkaar samen te werken om het geschil met betrekking tot hun scheiding en het ouderlijk gezag over de kinderen in der minne te schikken. De overeenkomst die is bereikt via onderhandeling met behulp van advocaten, moet binnen tien dagen worden toegestuurd aan de openbaar aanklager bij de bevoegde rechtbank, die de overeenkomst zal goedkeuren als hij of zij van mening is dat deze in het belang van de kinderen is. De goedgekeurde overeenkomst is gelijkwaardig aan een rechterlijke beslissing tot scheiding van tafel en bed of echtscheiding.

In een circulaire van 22 mei 2018 heeft het ministerie van Justitie de volgende toelichting verstrekt: als de overeenkomst tot stand komt ten overstaan van een ambtenaar van de burgerlijke stand, geeft het bureau van die ambtenaar de verklaring af in de zin van artikel 39 van Verordening (EG) nr. 2201/2003. Daarentegen zou de verklaring als beschreven in voornoemd artikel 39 in het geval van overeenkomsten bereikt via onderhandelingen met behulp van advocaten moeten worden afgegeven door de ambtenaar van het openbaar ministerie die de overeenkomst heeft goedgekeurd of die de goedkeuring heeft afgegeven, omdat een advocaat niet kan worden beschouwd als "autoriteit" voor de toepassing van Verordening (EG) nr. 2201/2003 en omdat de overeenkomst alleen op grond van een definitieve uitspraak van het openbaar ministerie rechtskracht kan hebben en in andere landen kan worden erkend en uitgevoerd. Ingeval het openbaar ministerie heeft geweigerd de overeenkomst goed te keuren en de goedkeuring is gegeven door de voorzittende rechter (overeenkomstig artikel 6, lid 2, van het wetsbesluit), moet de desbetreffende verklaring bijgevolg worden afgegeven door de goedkeurende rechtbank.

4 Kan het verzoek worden gedaan namens een familielid (zo ja, van welke graad) of een kind?

Als de betrokkene niet ter zitting kan verschijnen (omdat hij of zij nog niet meerderjarig is of een als onbekwaam aangemerkte volwassene is), moet het verzoek om alimentatie worden ingediend door zijn of haar wettelijk vertegenwoordiger (ouders in het geval van kinderen, voogden in het geval van volwassenen), die tevens een bijstandsbeheerder kan zijn, die is aangesteld overeenkomstig de artikelen 404 e.v. van het burgerlijk wetboek.

5 Indien ik naar de rechter wil stappen, hoe weet ik dan welke rechter bevoegd is?

In overeenstemming met Verordening (EG) nr. 4/2009 ligt de rechtsbevoegdheid (jurisdictie) op het gebied van onderhoudsverplichtingen bij:

de rechtbank van de plaats waar de verweerder zijn of haar gewone verblijfplaats heeft, of

de rechtbank van de plaats waar de onderhoudsgerechtigde zijn of haar gewone verblijfplaats heeft, of

de rechtbank die volgens het nationaal recht bevoegd is om kennis te nemen van een verzoek betreffende de staat van personen, indien het verzoek inzake een onderhoudsverplichting een met deze procedure verbonden nevenverzoek is, tenzij deze bevoegdheid uitsluitend op de nationaliteit van een der partijen berust, of

de rechtbank die volgens het nationaal recht bevoegd is om kennis te nemen van een verzoek betreffende de ouderlijke verantwoordelijkheid, indien het verzoek inzake een onderhoudsverplichting een met deze procedure verbonden nevenverzoek is, tenzij deze bevoegdheid uitsluitend op de nationaliteit van een der partijen berust.

6 Heb ik als verzoeker een vertegenwoordiger (bv. advocaat, centrale of lokale autoriteit enz.) nodig om de zaak bij de rechter aanhangig te maken? Zo nee, welke procedures zijn van toepassing?

Het document waarmee de alimentatieprocedure wordt ingeleid, moet worden ingediend via een advocaat, die de partij vertegenwoordigt ten overstaan van de rechtbank.

Bijstand door een advocaat is niet noodzakelijk als de beslissing over de alimentatie is opgenomen in de overeenkomst tussen twee echtgenoten die in onderlinge overeenstemming uit elkaar gaan. In dat geval wordt de overeenkomst overgelegd aan de rechtbank, die de overeenkomst controleert en goedkeurt (artikel 711 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

7 Moet ik vergoedingen betalen voor het aanhangig maken van de zaak? Zo ja, hoeveel bedragen deze ongeveer? Kan ik, wanneer mijn financiële middelen ontoereikend zijn, rechtsbijstand krijgen om de kosten van de procedure te dekken?

Een persoon die een zaak aanhangig maakt bij een civiele rechtbank moet een registratievergoeding (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*) betalen. De hoogte van die vergoeding is afhankelijk van de aard en de waarde van de zaak.

Voor de door de rechtbank uitgevaardigde bevelen moet eveneens een vergoeding worden betaald.

In zaken over alimentatie aan kinderen is echter geen van deze registratievergoedingen verschuldigd.

De partijen moeten tevens de juridische kosten van de advocaten die hen in de rechtbank vertegenwoordigen, betalen. Het is niet mogelijk een indicatie te geven van de verwachte juridische kosten, omdat de hoogte daarvan wordt bepaald door de complexiteit van het geschil.

Personen die over onvoldoende middelen beschikken, kunnen verzoeken om kosteloze bijstand door een advocaat, waarbij de kosten worden gedragen door de staat (rechtsbijstand).

De verzoeker kan in aanmerking komen voor rechtsbijstand, als hij of zij volgens de recentste jaaropgaaf geen hoger belastbaar jaarinkomen heeft dan een bepaalde grens, die momenteel is vastgesteld op 11 493,82 EUR (Ministerieel besluit van 16 januari 2018, gepubliceerd in de Staatscourant (*Gazzetta Ufficiale*) nr. 49 van 28 februari 2018). Deze grens wordt periodiek aangepast. Als de betrokken persoon samenleeft met zijn of haar echtgeno(o)t(e), geregistreerde partner of andere familieleden, wordt het totale jaarinkomen berekend door de inkomens van alle familieleden bij elkaar op te tellen, inclusief het inkomen van de verzoeker.

Als de betrokken persoon samenleeft met zijn of haar echtgeno(o)t(e) of andere familieleden, wordt het totale jaarinkomen berekend door de inkomens van alle familieleden bij elkaar op te tellen, inclusief het inkomen van de verzoeker. In dat geval wordt het maximuminkomen om in aanmerking te komen voor rechtsbijstand verhoogd met 1 032,91 EUR voor elk familielid met wie de verzoeker samenleeft.

Verzoeken om rechtsbijstand moeten worden ingediend bij de Raad van de orde van advocaten (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) van de plaats waar de ter zake bevoegde rechtbank is gevestigd.

In het verzoek moeten de gronden en de rechtsgrond voor de vordering worden vermeld en bij het verzoek moet schriftelijk bewijs worden gevoegd. De orde van advocaten kent geen rechtsbijstand toe als de bij de rechtbank ingestelde vordering kennelijk ongegrond is.

Als de orde van advocaten het verzoek inwilligt, kan de betrokken persoon een advocaat kiezen uit de lijst van advocaten die bevoegd zijn rechtsbijstand te verlenen.

Sommige orden van advocaten selecteren zelf een advocaat die de betrokkene zal bijstaan in de zaak.

Een verzoek om rechtsbijstand kan in elke fase en instantie van de procedure worden ingediend en is geldig voor alle daaropvolgende instanties.

De hierboven genoemde inkomensgrens mag gedurende de gehele procedure niet worden overschreden.

Als het verzoek om rechtsbijstand wordt afgewezen, kan de betrokkene het verzoek opnieuw indienen bij de ter zake bevoegde rechtbank.

8 Welk soort alimentatie kan door de rechter worden toegekend? Hoe wordt het bedrag van de alimentatie berekend? Kan de rechterlijke beslissing worden herzien wanneer de kosten voor levensonderhoud of de gezinssituatie wijzigen? Zo ja, hoe (bv. via een automatisch indexeringsstelsel)?

Het gerechtelijk bevel waarin het alimentatiebedrag wordt vastgesteld en opdracht wordt gegeven tot de betaling ervan, is een uitvoerbare titel en vormt derhalve een uitvoeringsbevel.

Een gerechtelijk bevel tot vaststelling van het recht op alimentatie legt een verplichting op aan de onderhoudsplichtige om de begunstigde te betalen wat deze nodig heeft om in zijn of haar basislevensbehoeften te kunnen voorzien (de kosten van voeding, huisvesting en kleding en van een minimum aan goederen en diensten die nodig zijn om een waardig leven te leiden). Bij het nemen van een beslissing over de hoogte van de alimentatie moet de rechtbank ook rekening houden met de financiële omstandigheden van de onderhoudsplichtige.

In een gerechtelijk bevel tot vaststelling van het alimentatiebedrag dat moet worden betaald aan een gescheiden echtgeno(o)t(e), moet ook de levensstandaard tijdens het huwelijk in aanmerking worden genomen.

In een gerechtelijk bevel tot vaststelling van het alimentatiebedrag dat moet worden betaald aan kinderen die nog minderjarig zijn of aan kinderen die wel meerderjarig maar niet financieel zelfstandig zijn, moeten hun onderwijsbehoeften in aanmerking worden genomen.

Alimentatie wordt automatisch aangepast aan de hand van de ISTAT-indices of andere parameters die door de partijen zijn overeengekomen of in het gerechtelijke bevel worden vermeld.

Het bedrag van de verschuldigde alimentatie kan op een latere datum worden gewijzigd als de begunstigde of de onderhoudsplichtige daartoe een verzoek heeft ingediend bij de bevoegde rechtbank, die doorgaans de rechtbank is die het oorspronkelijk bevel heeft uitgevaardigd.

9 Hoe en aan wie wordt de alimentatie betaald?

De rechtbank stelt de betalingsregelingen vast.

In het geval van scheiding van tafel en bed kan de rechtbank derden die betalingen verrichten aan de onderhoudsplichtige (zoals een werkgever), opdragen een deel van het geld rechtstreeks aan de gescheiden echtgeno(o)t(e) uit te keren.

De alimentatie moet worden uitbetaald aan de persoon die er recht op heeft.

Alimentatie voor minderjarige kinderen wordt doorgaans betaald aan de echtgeno(o)t(e) die het ouderlijk gezag heeft.

Door de rechtbank toegekende alimentatie voor kinderen die meerderjarig zijn geworden maar niet financieel zelfstandig zijn, wordt rechtstreeks aan deze kinderen uitbetaald, tenzij de rechter anders beslist.

10 Hoe kan een persoon (de onderhoudsplichtige) die niet vrijwillig betaalt, tot betaling worden gedwongen?

Als de onderhoudsplichtige niet vrijwillig betaalt, staan de gebruikelijke middelen voor uitvoering van financiële verplichtingen open voor de begunstigde. Het is ook mogelijk artikel 614 bis van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering toe te passen, waarin de vrijwillige naleving van verplichtingen wordt aangemoedigd: in een bevel tot veroordeling kan de rechter, tenzij dit kennelijk onbillijk is, op verzoek van een partij een door de onderhoudsplichtige te betalen bedrag vaststellen voor ieder geval van inbreuk of niet-naleving, of voor iedere te late uitvoering van het bevel. Het bevel tot veroordeling is een dwangbevel voor de betaling van de verschuldigde sommen voor ieder geval van inbreuk of niet-naleving.

11 Beschrijf kort alle met betrekking tot de tenuitvoerlegging geldende beperkingen, met name de voorschriften ter bescherming van de onderhoudsplichtige en inzake verval- of verjaringstermijnen.

Voor het recht op onderhoud zelf geldt er geen verjaringstermijn. Voor afzonderlijke termijnbetalingen die zijn verschuldigd maar niet worden betaald, geldt er een verjaringstermijn van vijf jaar (artikel 2948, lid 2, van het burgerlijk wetboek). Bovendien wordt de verjaring opgeschort tussen echtgenoten en tussen degenen die ouderlijk gezag uitoefenen over de personen die alimentatie ontvangen.

12 Zijn er organisaties of autoriteiten die mij kunnen helpen bij de invordering van alimentatie?

Zie het volgende punt.

13 Kunnen organisaties (overheids- of privéorganisaties) een voorschot op (een deel van) het alimentatiebedrag betalen in de plaats van de onderhoudsplichtige?

Er is onlangs een staatsfonds opgezet voor de betaling van alimentatie aan behoeftige echtgenoten die niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien, aan eventueel bij hen inwonende minderjarige kinderen en aan eventuele zwaar gehandicapte meerderjarige kinderen, als de alimentatieplichtige echtgeno(o)t(e) niet betaalt.

Om deze alimentatie te ontvangen (van het ministerie van Justitie (*Ministero della Giustizia*)), moet de betrokken partij een verzoek indienen bij de rechtbank van haar woonplaats.

De betalingen door het ministerie van Justitie vinden vooraf plaats. Vervolgens vordert het ministerie van Justitie de verschuldigde bedragen terug van de nalatige echtgeno(o)t(e).

14 Indien ik mij in deze lidstaat bevind en de onderhoudsplichtige zijn/haar verblijfplaats in een ander land heeft:

14.1 Kan ik in deze lidstaat hulp krijgen van een autoriteit of een privéorganisatie?

Een persoon die recht heeft op alimentatie van iemand die in een andere lidstaat woont, kan bijstand krijgen van de centrale autoriteit van Italië. Daartoe moet die persoon een verzoek om erkenning (en de afgifte van een verklaring van uitvoerbaarheid van de beslissing tot erkenning) van zijn of haar recht op alimentatie indienen via de centrale autoriteit in de lidstaat waar de onderhoudsplichtige zijn of haar gewone verblijfplaats heeft, conform het systeem van samenwerking dat wordt beschreven in hoofdstuk VII van Verordening (EG) nr. 4/2009.

De afdeling Jeugdrechtpraak en Gemeenschap van het ministerie van Justitie (*Ministero della Giustizia - Dipartimento per la Giustizia Minorile e di Comunità*) is de centrale autoriteit voor Italië, die overeenkomstig artikel 49 van Verordening (EG) nr. 4/2009 is aangewezen om in grensoverschrijdende geschillen binnen de Europese justitiële ruimte alimentatie in te vorderen.

14.2 Zo ja, hoe kan ik contact opnemen met die autoriteit of privéorganisatie?

De contactgegevens van de centrale autoriteit van Italië zijn:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile e di Comunità

Via Damiano Chiesa 24

00136 ROME

Tel. (+39) 06 68188 326-331-535

15 Indien ik mij in een ander land bevind en de onderhoudsplichtige zich in deze lidstaat bevindt:

15.1 Kan ik mij in deze lidstaat rechtstreeks wenden tot een autoriteit of een privéorganisatie?

Een onderhoudsgerechtigde die in een andere lidstaat woont en in Italië een beslissing tot erkenning van zijn of haar recht op alimentatie wil uitvoeren, kan hulp vragen aan de centrale autoriteit van de lidstaat waar hij of zij woont, en via die autoriteit een verzoek in overeenstemming met artikel 56 indienen, conform het systeem van samenwerking van hoofdstuk VII van Verordening (EG) nr. 4/2009.

Een onderhoudsgerechtigde die in een andere lidstaat woont, mag niet rechtstreeks om hulp vragen bij de centrale autoriteit van Italië.

15.2 Zo ja, hoe kan ik contact opnemen met die autoriteit of privéorganisatie en welk soort bijstand kan ik krijgen?

Zie het antwoord op de vorige vraag.

16 Is deze lidstaat gebonden door het Haagse Protocol van 2007?

Ja.

17 Indien deze lidstaat niet is gebonden door het Haagse Protocol van 2007, welk rechtsstelsel zal er dan overeenkomstig zijn regels van internationaal privaatrecht worden toegepast op de alimentatievordering? Wat zijn de desbetreffende regels van internationaal privaatrecht?

18 Welke regels gelden er met betrekking tot de toegang tot de rechter in grensoverschrijdende zaken in de EU (conform de structuur van hoofdstuk V van de verordening inzake onderhoudsverplichtingen)?

Wat betreft de toegang tot de rechter in grensoverschrijdende zaken zijn de regels van hoofdstuk V van Verordening (EG) nr. 4/2009 rechtstreeks van toepassing.

Daarom wordt voor zaken betreffende de erkenning of de erkenning plus een verklaring van uitvoerbaarheid van een beslissing tot erkenning en betreffende een in een lidstaat afgegeven of reeds erkende beslissing, als de verzoeker jonger dan 21 jaar is, automatisch rechtsbijstand toegekend, ongeacht het inkomen en ongeacht of het verzoek voldoende gegrond lijkt, conform de algemene regels die in Italië van kracht zijn in verband met de toegang tot rechtsbijstand.

Voor verzoeken betreffende alimentatie voor kinderen van 21 jaar of ouder, en voor verzoeken die niet voortvloeien uit ouderschap (d.w.z. verzoeken die zijn ingediend door een echtgeno(o)t(e) of een andere persoon die een bloed- of aanverwant van de onderhoudsgerechtigde is), wordt rechtsbijstand verleend als aan de normale voorwaarden betreffende inkomen en het voldoende gegrond zijn van het verzoek is voldaan, conform het Italiaanse recht (zie het antwoord op vraag 7).

In het kader van de in hoofdstuk VII van Verordening (EG) nr. 4/2009 beschreven regeling voor samenwerking zendt de centrale autoriteit van Italië het verzoek om rechtsbijstand toe aan de desbetreffende orde van advocaten.

19 Welke maatregelen heeft deze lidstaat genomen om de uitvoering van de taken die zijn beschreven in artikel 51 van de verordening inzake onderhoudsverplichtingen te waarborgen?

De centrale autoriteit van Italië gebruikt de volgende methoden voor de behandeling van overeenkomstig hoofdstuk VII verzonden samenwerkingsverzoeken: minnelijke schikkingen worden aangemoedigd door onderhoudsplichtigen uit te nodigen om hun onderhoudsplicht vrijwillig na te komen; onderhoudsplichtigen wordt verzocht contact op te nemen met de centrale autoriteit om overeenstemming te bereiken over de procedures voor het schikken van de zaak;

de onderhoudsplichtige wordt gelokaliseerd door te zoeken in de gegevensbank van het nationale register van Italiaanse gemeenten (*Indice nazionale dei comuni italiani*) en van het gevangeniswezen (*Amministrazione penitenziaria*) of door contact op te nemen met lokale bevolkingsregisters; er wordt informatie verzameld over het inkomen en vermogen van de onderhoudsplichtige, met hulp van de belastingautoriteiten (*polizia tributaria*); het verkrijgen van schriftelijk bewijs wordt vergemakkelijkt overeenkomstig artikel 51, lid 2, onder g), van de verordening, in samenwerking met de gerechtelijke autoriteiten;

de verlening van rechtsbijstand wordt vergemakkelijkt, zoals uiteengezet in de antwoorden op de vragen 7 en 18 hierboven.

Deze webpagina maakt deel uit van de website [Uw Europa](#).

Al uw [feedback](#) over de verstrekte informatie is welkom.

This webpage is part of an EU quality network

Laatste update: 16/12/2020

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.